

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI-, KÖZGAZDÁSZATI- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beigtatásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre .. .. . 6 frt — kr Félévre .. .. . 3 „ — „ Évnyegyedre .. .. . 1 „ 50 „ Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.

A megye és a Deés-bethleni vasút.

A szamosvölgyi vasut vonalának kibővítése, illetőleg annak egyelőre Bethlen községéig leendő kiépítése vétetett tervbe. Ezen vasútvonal, — miként már lapunkban is tárgyalva volt, — és az ez ügyben kiadott s közkezen forgó „tervezet“-ben is olvashatni, a Nagy-Szamos bal partján lenne vezetendő.

Az igaz ugyan, hogy első tekintetre a Nagy-Szamos jobb partja tűnik fel előnyösnek e vonal vezetésére, miután Retteg és Felőrnél tágas, népes mellékvölgyek nyílnak a Szamosvölgyébe, melyek a forgalomnak némi előnyöket látszanak biztosítani. A helyszíni tanulmányozás alkalmával azonban kintűnt, hogy a Nagy-Szamos jobb partján vezetendő vonal a balparti vonallal szemben 4.5 kilométerrel lenne hosszabb, hogy több patak hídon kívül két egyenként 200 méter hosszú Szamoshíd építése igényeltetné, mihez hozzá járul azon körülmény, hogy a jobb parton a talaj képződés miatt nagyobb mérvű földmunkálatok válnának szükségessé, továbbá, hogy az ott vezetendő vonal $\frac{2}{3}$ része az ártér határába esne, a nagyobb hídak és töltések fentartása az évenként felmerülő pályafentartási kiadásokat tetemesen emelné: mindezen okokból kifolyólag a vasútvonal vezetése a Nagy-Szamos balpartján nemcsak biztosabb, hanem az építési költségeket is illetőleg sokkal előnyösebb. A költségvetés alapján 600,000 frt kiadást tüntet föl e vasútrész kiépítésére, a forgalmi eszközökkel ellátással egyetemben a mi részvények által lesz egybehozandó.

Ma már fölösleges a vasútak fontosságáról és előnyéről még csak beszélni is, érezzük és tapasztaljuk, kik bár mily tekintetben azt igénybe vettük és vesszük.

De, ha csak saját szűkkörünkre vonatkozólag mérlegeljük azt, érzik ezt nemcsak egyesek, érzik és tapasztalják ennek előnyét közvetlen megyénk területének a vasút rayonjában eső azon községei, melyek ez által a katona beszállásolás és fuvarozás alkalmatlan terhétől szabadultak meg. De érezték csaknem az egész megye területén, midőn e folyó nyár heteiben a teljesen kifogyott törökbuza, a lakosság nagyobb részének e tápláló kenyere, a vasút által nemcsak gyorsan, hanem az adott viszonyok közt olcsó árban beszerzése lett lehetővé.

És ha a megye közgyűlése készséggel hagyta helybe a községek által a vasút Apahida-Deés vonalára elfogadott részvények aláírását, most már magának a megye közgyűlésének adott a törvényhozás alkalmát a tervbe vett vasúti kibővítésre támogatólag befolyjni. Ugyanis az 1880. évi XXXI. t.c. 13. §-sa szerint jogukban áll a törvényhatóságoknak a helyi érdekű pályák építését közmunkájuknak vagy közmunka alapjuknak egy részével segíyezni.

Megyénk soha se késett a közjó áldozatának meghozásában s ennek tudatában keresi meg e vonal létesítő bizottsága a megye közönségét, melynek hazafias kérelmét a küszöbön álló közgyűlés előtt az ál-

landó bizottmány komoly s az ügy minden tekintetbeni elbirálása és megfontolása után határozta el a közgyűlésnek javaslatba hozni, hogy a Deés-bethleni vasútrész kiépítéséhez a megyei út alapból 8 éven keresztül, évenként ötezer forinttal járuljon.

Ezen hazafias indítványnak elfogadását, illetőleg határozatra leendő emelését annál biztosabban tehetjük, mert miként a kérelmezők is felhozták, nagy fontossággal bír a tervezett vasútnak kiépítése a megye közönségére, mert így s ez által az Omlásalji hegyesúszás melletti megyei út fentartása, mely már évek óta 5—6000 frtot vesz igénybe, a tervezett vasút kiépítésével ezen nagy kiadás megszűnik, ez által út és mód nyújtatván annak állandósítására s ezzel a megye egy nagy területének közlekedését biztosítani, s egy eddig elzárt vidéknek megélhetését könnyebbé és biztosabbá tenni.

Ismét egy szép alkalom, mely által a megye közönsége, nem csak saját területén eszközli a közjót, az anyagi gyarapodást, hanem a Deés-bethleni vasút vonalrésznek kiépítése támogatásával lehetővé teszi, a haza s így édes mindnyájunk szellemi és anyagi előhaladását s fölvirágzását előbb vinni és fejleszteni.

A közigazgatási bizottság ülés- terméből.

DEÉS, 1882. szept. 8.

(Vége)

Halász Ferenc kir. tanfelügyelő kezdi ezután meg az előterjesztést. A főispán részletes jelentést tesz a lapunkban több ízben fölemlített házi ipar tanfolyamról. Ebből kiemeljük, hogy a tanfolyamon részt vett tanítók magaviselete kifogástalan s a tanítói állásnak mindenben megfelelő volt. Mindegyik kapott a kézmunkából mintának való tárgyat, a fenmaradtakat a városi kapitányi hivatal értékesíteni fogja. A minster által adott 300 frtból megmaradt 61 ft 1 kr. — Ezen jelentés tartalma örvendetes tudomásul vétetik s hiteles másolatban a közigazdasági ministeriumhoz fölterjesztetik, fölkéretvén arra, hogy a 61 ft 1 krt, a jövő tanévben a házi ipar oktatásában magokat kitüntetett tanítók jutalmazására engedje fordítani, melyhez csatoltatnék a visszatartott iparkészítmények eladásából befolyó összeg. A tanfelügyelői havi jelentésből közöljük, hogy a közoktatásügyi minster Simó Béla tanfelügyelősi tollnokot segédtanfelügyelővé nevezte ki. (Gratulálunk!)

Markus János m. tiszti ügyész jelenti, hogy a lefolyt hóban 960 ellátandó ügydarabja volt, elintézetlen maradt 101. Ezen ügyek közt volt árvaszéki peres megbízás 1, árvaszéki megkeresés véleményezés végett 33, fegyelmi ügyben véleményezés végett megkeresés 1, kir. adókinsztárt érdeklő végrehajtási ügy 320. (Ez összesen 355, drb, hát a többi 605 drb mi volt?!). Tárgyalás és árverés 94 tartatott.

Az államépítészeti hivatal főnöke távollétében Veres Lajos kir. mérnök ad elő. A főispán átiratilag tudatja, hogy közelebből tett körutja alkalmával azon meggyőződésre jött, hogy a vicinál közmunka megváltási összegek nem kézeltetnek szabályszerűen, ennek okát abban találja, miszerint az említett pénzek mikép kezelésére nézve eddig irányító szabályzat kiadva nem lett: Kéri a közig. bizottságot a hiány pótlására. Ily

szabályzat készítését szükségesnek látván annak elkészítésével az alispán megbízatik.

A n k a Péter árvaszéki elnök időszaki jelentéséből hallottuk, hogy a mult hóban a központi árvaszéknek 1494 ellátandó ügydarabja volt. (Tán nem lesz érdektelen a „Kolozsvári Közlönyből“ kiollózni, hogy ugyancsak a mult hóban Kisküküllőmegye árvaszékének 586 ügye volt, ebből 83 hátralékban maradt. Árvaszékünknel 337 maradt elintézetlenül.

Placsin t á r Ödön aljegyző után Lengyel János kir. adófelügyelő teszi meg felhalmozódott előterjesztéseit. Jégkár miatt, és behajthatlanság okán számos adóleirást ajánl, kér számos ügyben ingatlan végrehajtást elrendelni s mindezt sikeresen. Havi jelentése szerint a mult hó végén 356,229 ft 48 $\frac{1}{2}$ kr. egyenes adó folyt be, és 343,998 ft 29 $\frac{1}{2}$ maradt befizetetlenül; — összehasonlítva az ezen évi befizetést a mult év hason időszakában teljesített befizetéssel, 11,740 ft 94 kr. kedvezőbb eredmény mutatkozik. Hadmentességi díj címen a jelzett időig 36,481 ft 81 és fél kr. rovatott le, hátralék: 18,722 ft 43 kr. Tudatja, hogy a megindított adóingatlan végrehajtási ügyekből 31 van végleg lebonyolítva, ismerteti az alkalmazandó állami végrehajtók neveit. Ez alkalmazásra az alispán elmondja észrevételeit, melyek szerint szükségtelen az.

Végül Szarvadi Pál kir. tanácsos-alispán ad elő.

Felhívás.

A Deés-bethleni vasút létesítő-bizottság elnöksége — Ciocan János, Fejérváry Károly, Fautel Kohán, Klein György, Munteanu Ágoston, Mihulai József, Mosa Sándor, Oltyán János, Popsan László, Simon Kálmán és Sohár Marcel tagokhoz a következő felhívást intézte: „A folyó évi szeptember hava 10-én, Bethlenben tartott létesítő bizottság ülésének határozatából van szerencsénk tisztelettel felkérni minden lehető elkövetni, hogy a siker elérése minél nagyobb részvénytőke aláírások által biztosítva legyen.

Miután benső meggyőződésünk az, hogy a tervezett „Deés-besztercei“ illetőleg „bethleni“ vasút megyénkre, de különösen a vasút által átszelő s e vasút felé gravitáló ipar- és mezőgazdasági vidékre nagy fontossággal bír és biztos jövedelmezőségre nyújt kilátást: bátorkodunk hazafias tisztelettel arra kérni, miszerint működése alkalmával erről az érdekelt közönséget kellő módon felvilágosítani és az eszmének így megnyerni méltóztassék.

Legyen szabad még arra is kérnünk, hogy buzgó ténykedése eredményéről a létesítő-bizottság elnökét havonként értesíteni s az aláírt szerződések esetről-esetre hozzá betérjeszteni ne terheltelessék; hisszük, hogy jótékony befolyása által már rövid időn a legszebb eredményről teend előterjesztést, minek reményében e vasút ügyét jó indulatába ismételve ajánljuk és maradjunk nagyrabecsülésünk kijelentése mellett teljes tisztelettel.

IRODALOM.

Könyvismertetés. Földrajzi előismeretek Szolnok-Dobokamegye leírásával, az elemi népis-kolák II-ik és III-ik osztálya számára. Írta Sebestyán József. Deés, 1882. (112 lap) Ára 35 kr. Azon általános paedagogai elv alkalmazása, hogy

ismertről haladjunk az ismeretlenre, a földrajz tanítás terén reformot idézett elő, annyira, hogy ma már mindenütt a lakhely és környékének megismertetése teszi a tantárgy tanításának kiindulás pontját. Ennek figyelembe vételével szerkesztik újabban a népiskolai földrajzi kézi könyveket. Ez tette szükségessé az egyes megyék specialis földrajzait, s mint ilyent mutathatjuk be a fennidézett munkát. A munka 3 szakaszból áll, a melyeket egy bevezetés előz meg. A bevezetésben a szükséges földrajzi alapfogalmakat ismerteti meg u. m. az álláspontot, a látókört, határát, a tetőpontot és talppontot, a világtájakat, a világtájak fekvését a táblán stb. tájékozást nyújt a tanteremben, és megismerteti a térképet. [Ez első szakaszban az iskolából kiindulva a községet ismerteti, megjelölve a magán és középületek közötti különbséget. Ezután a polgári község szervezetét mutatja be, majd a község lakói közötti különbséget tünteti fel és pedig nyelv, vallás és foglalkozás szerint. Ezután a határ ismertetésére tér, röviden jellemezve az itt található különféle terményeket. Általános alapfogalmakat ad a határ felszínéről, talajáról; továbbá a különböző vizekről. A község környékével kapcsolatosan az utakat ismerteti. A járás és megye általános ismertetése fejezi be a szakaszt. A második szakaszban a megye székhelyéről kiindulva ismerteti Szolnok-Dobokamegye 7 járását. Kiváló részletességgel kiterjedve a legkisebb falvakra is. A harmadik szakaszban az eddig tanultakat összefoglalva, általános áttekintést ad a megyéről. Mint a menetből látjuk, szerző a helyes irányban halad s ép ezért jó kézi könyvet készített megyéről. Az anyag feldolgozására nézve azon észrevételt kell tennem, hogy főleg a második szakasz a tulságig részletes, a megye összes községeit a népiskola növendékével megismertetni felesleges, de még tekintettel az idő rövidségére lehetetlen is. Igaz ugyan, hogy szerző a fontosabbakat részletesen tárgyalja, de ezekre esetleg még több tér jutott volna, ha azon falvakat, melyekről csak annyit tud megjegyezni, hogy termékeny határral bírnak, mellőzi. Ezen azonban az illető tanítók is könnyen segíthetnek e jelentéktelen községek kihagyásával. A megye egyes helyeiről történelmi vázlatokat közöl a toldalékban, melyeket sok gondnal állított össze, de ezeket részletességük miatt népiskolában tanítani nem lehet, csak is élőszóval előadni. Ez azonban csak toldalék, mely a munka becsét éppen csökkenti. A tér szűke miatt rövidre szabott ismertetést befejezőleg, e kézikönyvet, mint a mely a kiszabott tananyagot úgy a népiskolai tanterv, valamint a mai tanítási elvek kellő figyelembe vételével és felhasználásával tárgyalja, az érdekelt tanítók figyelmébe ajánljuk. (Cs.—I.)

A „Szakszerű szőlőművelés” című munka jelent meg kecskeméten Z a b o l a y Károly toldalából. A mű magában foglalja Európa legkitünőbb szőlőművelői által, szőlőművelésről írt műveikben, praktikus alapon kifejtett teoriák színét-javát, a melyek mindegyikéről szerző 25 évi gyakorlati kísérletek után szerzett tapasztalatai alapján mondja el nézeteit s egy önálló, általános rendszert állít föl, amely hazánk bármely borteremelő vidékére alkalmazható. A hat ivre terjedő munka ára 60 kr. Megrendelhető minden könyvkereskedésben, úgy a szerzőnél Kecskeméten.

A „Képes Családi Lapok” 51-ik száma dús tartalma mellett a következő érdekes képeket hozta: „Találkozás a kútnál.” — „Nyári csendélet.” — „A fedélzeten.” — Mellékletként: A „Tavaszi és nyárúti” című regény folytatását. Előfizethetni: Mehner Vilmosnál.

Az „Öngyilkosnő naplója” 8-ik füzetét vették. Ezen érdekes regény az október hó 1-én megjelenendő 9-ik füzettel teljesen befejeztetik. Azok, kik ezen 9 füzetes műért járó 2 ft 25 krt a 6-ik füzethez csatolt útalványon beküldik: Munkácsy Mihály világhírű „Krisztus Pilátus előtt” című, és általánosan bámult festményének hű, és gyönyörű fénnyomatát, még pedig teljesen ingyen és bérmentve; tehát a legkisebb utófizetés nélkül kapják. Jogukban áll ezenkívül a minden háztartásban szükséges és annak díszét képező gyönyörű „Tükröt”, „Ébresztő órát” vagy a páros s díszes aranykeretben foglalt képeket az

1-ső füzet programjában kitett csekély ár mellett megrendelni: Fülöp György az „Olvasókör” szerkesztőjénél Bpsten.

Az „Ellenőr” és „Hon” nagy napi lapok „NEMZET” cím alatt egyesültek, melynek egyik főmunkatársa J ó k a i Mór, kinek „Bálványosvár” című regénye, annak tárcájában már kezdetét vette. Félévi előfizetési díja 12 ft.

HAZAI HIREK.

A Beszterce-naszódmegyei jegyző-egyletről.

Berán József úr az „Amtmann” címen fentnevezett megyében megjelenő községjegyzői szaklap alapítója és szerkesztője, az úgy szólva szintén általa alakított „beszterce-naszódmegyei jegyzői-egylet” tiszteletbeli elnökségéről lemondott. Erre vonatkozólag a „Községi Közlöny” 37-ik számában Bartha László következőkben mondja el alapos megjegyzéseit:

„Lemondása ép oly indokolt, mint a menyíre megszégyenítő azokra nézve, a kik azt provokálták.

A kérdés a körül forgott, hogy az egylet szabályaiba „a hazafias szellem ébrentartása és ápolása” kötelezően felvétessék-e?

Az egylet többsége „Herr Carl Conradt Notar in Lechnitz” indítványára és kardoskodására, e fenséges eszmét a múlt hó 6-án tartott gyűlésen szépen leszavazta, azt hozván fel okúl, hogy az egylet jelenlévő tagjairól a hazafias érzületet eo ipso fel kell tenni, s miután „Herr Carl Conradt Notar in Lechnitz” szerint a hazafias szellem ébrentartása és ápolása alatt úgy sem értendő egyéb mint a „magyarság” terjesztése, ő pedig a jegyzői-egyletből magyarosító-egyletet csinálni éppen nem óhajt, ergo: a hazafias szellemre semmi, de éppen semmi szükség nincsen.

A mi „Herr Carl Conradt Notar in Lechnitz” azon kijelentését illeti, hogy ő a hazafias szellem öregbítése alatt csakis a magyarosodást érti, úgy ezen felfogásáért csak gratulálhatok neki, mert ha Reinecke Fuchs módjára el is akarta velünk hízteni, hogy hazafias érzületében már a priori sem lehet kételkednünk, indokolása második részében már egészen abban a Reineckeféle módszerben kivakkontatta, hogy tehát ő a hazafias érzület alatt csak magyar szellemet érthet.

Tökéletesen igaza van.

Magyarországon a Királyhágón innen és túl minden becsületesen gondolkozó ember a hazafiság fogalma alatt a magyar haza, a magyar alkotmány és a magyar király szentháromságát érti és miután minden egyes ember, ki a magyar haza kenyerét eszi, a magyar alkotmány szabadságát élvezzi és a magyar király fenhatósága alatt él, — ha hazaáruló nem akar lenni — hazafinak, még pedig „magyar” hazafinak köteles lenni, ennél fogva a hazafiság ott Lechnitzen sem jelenthet mást, mint a magyar nemzet, annak alkotmánya és az arra esküvel kötelezett felkent királya iránti törhetlen hűséget.

Hogy tehát ezt a hazafias szellemet fejleszteni felesleges, azt mondhatja az, kinek e szellem iránt nincs érzéke, vagy a ki e hazának ellensége.

Első esetben kár vele szóban állanunk, utóbbi esetben a szánalom undort keltő érzetével fordulunk el tőle, de mindkét esetben megköveteljük a kormánytól, meg a közvéleménytől, hogy az ilyen existenciát vagy proscríbálja, vagy semmisítse meg, mert e hazában mindenkinek van ugyan helye, de annak, ki a magyar állameszme ellen támad, annak ugyan nincs.

Ezt jól jegyezze meg magának „Herr Carl Conradt Notar in Lechnitz”, valamint mindazok, kik azon hitben ringatják magukat, hogy elég e haza földének kenyerét megenni és borát meginni, azontúl pedig árulóvá lenni iránta.

A hazafiság soha sem érdem, de mindig kötelesség.

Igen sokszor súlyos feladat neki megfelelni, de az emberi gondolat fensége és a szív magasatos érzelme minden időben ezen kötelesség teljesítésében nyilvánult legszebben.

S mert Berán József úr e nemes kötelességet nehéz viszonyok árán sem téveszté szem elől s többre becsülte a saját hazafiui meggyőződését, mint mások bár burkolt, de azért nem kevésbé

nemtelen célzatait, ezért neki az ország hazafias érzelmű jegyzői-kara csak előismeréssel adózik.

Szinészet.

Majd minden nemzet kebelében él s fenn tartja a monda bizonyos kiváló egyéniségek emlékét, kik koruk kulturája, vagy elfogultsága fölébe emelkedve: a rövidlátó közvélemény földfelletti szellemekkel való egybeköttetésüket, viszonyait hiszi és ápolja. Ilyen volt a Jókaitól megénekelt „Hatvani bácsi,” kit a korát megelőző természettani kutatásai s főleg annak a mágikára vonatkozó részeivel való foglalkozása következtében a debreceni civisek az ördögökkel cimboráskodás gyanújába hoztak és tartottak. Mi magunk is ismertünk, bár csak homályosan emlékezve vissza egy ily bizarr férfit a híres kálvinista püspök Csernátóniának — Samu nevű unokáját, ki a huszas évek elsőiben mint deési posta-kezelő, a francia enciklopedisták s főleg Rousseau és Helvetius tanain lelkesülve — ez utolsónak sajátkezűleg írt fordítását a deési ev. ref. fiúiskola könyvtára őrzi — a szabadság, de még inkább a társadalmi osztály és rang különbségeket élesen ostromozta s ennek következtében: személye iránt sajátságos véleménynyel valának.

Egy ilyen alakja a német mondakörnek „Faust”, kit Goethe költeménye által halhatatlanná tett, a tudás és szerelem az emberi kebel e két nagy talizmánjának befolyása az ördög Mephistó és az angyal kedélyű Margareta személyeiben testesüle meg. A lánglelkű németköltő e nagy műve operára átdolgozva szerepel a színpadokon s ennek parodiáját választotta jutalomjátékaúl Hetényi Antonia. Magának a műnek belbecséről nem kívánva szólni, a Margaréta szerepét adó megjutalmazott iránt a díszes közönség taps, kihívás virágbokréttákkal s egy dús selyemszalaggal ellátott koszoruban egy szerény collectio melléklésével kívánt elismerésének kifejezést adni.

Vasárnap adatott „Bukow a székelyek hőhérja, vagy a mádfalvi veszedelem.” A török uralom megtörése után a határ szél megőrzésére a székelyek által törvénytelenül felvétellett fegyver véres epizódja háttérében foly le, ezen inkább hazafias dictióval, mint drámai műbeccsel bíró darab. Nem is volt fukar a közönség tapsokban, melyben kiválólag részesültek: Lubinszki, Tóvölgyiné és Csabi, ki mint plebánus egész quardiani lelkesedéssel szólott a csüggedő „esiki székelyökhöz” . . . . .

Szept. 19-én adatott Kulinyi Márton jutalmául „A tékozló.” Egy félszázada, hogy e darab a német színpadokon fentartja magát, mely csak nem első kezdet volt a látványosságnak színpadrai vitelében s ezeknek már ma nálunk is, még a vidéki színpadokon meghonosításának kísérletével ez alkalommal is találkoztunk, melynek egy pár jelenete szépen sikerült is. Kulinyi, mint asztalos, Nyilas Ilona mint neje sok tapsban részesültek.

Csütörtökön, 21-én, Zádor Zoltán jutalomjátékaúl „Színházi bohóság” adatott elő. A darab, melynek sikerült előadásán a szép számu intelligens közönség is sokat nevetett, címének megfelelő. Jutalmazott szünni nem akaró tapsokkal fogadtatott és több virágbokréttát kapott. Mellette kitüntek: Nyilas Ilona, Lorandi, Zádor Gézáné és Ováry, ki a tőkepenzes szlovákot eredeti alakban és jellemző nyelvezetével személyesíté.

VEGYESEK.

— A f. évi október 12-én tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgyait az állandó választmány f. hó. 20-án készítette elő s miként értesültünk, az ezután beérkezendő ügyek tárgyalása végett október 9-én újból ülést fog tartani.

— A legtöbb adótfizető (virilis) megyebizottsági tagok 1883-ra érvényes névjegyzékét az igazoló választmány folyó hó 19-én megállapította, mely a közgyűlés elé fog terjesztetni.

— Gyümölcsstermelők, kiknek eladó kézzel szedett ponyik és batul almájuk van s azt előnyösen értékesíteni óhajtják, forduljanak gazdasági-egyletünk titkárához: — Bovánkovics Gyu-

ához, — kinél ezekből már nagyobb megrende-
ések vannak előjegyezve.

— **E. Kovács Gyula**, a kolozsvári nemzeti szín-
színház igazgatója, a kolozsvári nemzeti szín-
színház vendégszereplését: „Othello a velencei
nőőr”-ban. Ma, vasárnap a „Betyárkéndője”
című kitűnő népszínműben fog fellépni. Ajánljuk
kedves vendégművésznőnk közönségünk tömeges
átogatására.

— **Hazai gyümölcsnévjegyzékek** egybeállítását
tűzte ki célul az országos magyar gazdasági
egyesület s e végből rendezte be közbeli helyi-
iségekben az állandó gyümölcskiállítás. E végből
az országos gazdasági egyesület felhívást intézett
az összes hazai gazdasági-intézetekhez, hogy a
gyümölcsfajok természetét tanulmányozzák, a ter-
melésre alkalmasakat határozzák meg és azok
jegyzékét küldjék be az egyesülethez, hogy így
azután az általános hazai gyümölcsnévjegyzék egy-
beállítható legyen.

— **A postán** október elsején érdekes ujtás
lép életbe. A postahivatalnokok tudniillik elvál-
ják magánosok részéről a más helyeken kifize-
endő váltók, számlák behajtását. A számlát, váltó-
t nyitott levél mellett kell átvinni s a posta
hivatalból hajtja be a pénzt. Ha a számla sat.
kifizetett, értesítik a küldőt s ez csekély pro-
vizió levonása után megkapja a pénzt. Ez ujtás
Magyarországon és Ausztriában egyszerre lép életbe.

— **A cs.-gorbói állami iskolába** szeptember
közepéig beiratkozott 41 gyermek. Ezekből 22
az első-, 3 a második, 10 a harmadik s 6 a ne-
gyedik osztályba vétetett föl. Anyanyelvre nézve
magyar 12, román 29. Vallásra nézve: 7 róm.
kath., 1 örm. kath., 5 ev. ref., 28 gr. kath. A
beiratkozás most is folyamatban van. A cs.-gor-
bói román köznép — egy bizonyos oldalról jövő
agitáció dacára is — szívesebben adja gyerme-
két az állami iskolába, mint a felekezeti. He-
lyén is van, mert az állami iskolában nemcsak,
hogy rendszeres tanítás foly, hanem a tanulásban
előmenetelt s a magaviseletben megelégedést ta-
núsító szegény gyermekek taneszközökkel s ruhá-
zattal is ellátatnak. Az iskolai gondnokság köze-
lebről tartott ez ügyben ülést s elhatározta, hogy
a szegény román ajku tanulók ruházatának elő-
állítására javára táncvigalmat fog rendezni. Emelt
iskolában a tanítás szeptember 11-én megkezdő-
dött. Remélhetőleg október 1-ig a tanoncok szá-
ma elfogja érni az ötvenet.

— **Nagy gabona pajtákat** — szám szerint
23-at épített a magyar államvasutak igazgatósága
a legnagyobb gabona állomásokon, melyek összes
rakódási felülete 12,000 négyszög méternyi lesz.
Ezen kívül Szolnokon a vágányokat jelentékenyen
megszaporították.

— **Hígyje, a ki akarja.** Az a hír kószál az
országban, hogy néhány hét múlva Magyarorszá-
gon is legalább olyan jó szivarokat lehet majd
kapni, mint Ausztriában. A magyar kincstár e
reformra az a körülmény kényszerítette volna,
hogy Ausztriából nagymennyiségben csempészik
át hozzánk az osztrák gyártmányú sugar bagókat,

mi által a dohányjövédék nagyon szeved. Néme-
lyek szerint szinte híhetetlen, hogy Magyarorszá-
gon a közel jövőben még szívható szivarokat is
áruljanak.

— **Pozsonyban** a katolikus egyetem létrejö-
vetelében komolyan kezdenek bizni, a főpapság
a tervet elvben hír szerint már el is fogadta s a
hercegprímás már írásbeli nyilatkozatot is tett
ez ügyben. — **Debrecenben** a ref. egyházi zsinat
a részletes tárgyalásnál is elfogadta az alkotmány
terv legfőbb módosítását, az iskolaügyi rész kiha-
gyását. — **Arabi pasa** Kairóban az angolok fog-
lyá. Macphetton tábornoknak adta meg magát e
szavakkal: „Én vagyok Arabi pasa.” Aztán a
mellette álló Tulba pasát nevezte meg. Elfogták
Mahmud pasát is, a nemzeti kormány elnökét s
mindhárman, többi társaikkal legközelebb már hadi
törvényszék előtt fognak állani. A fegyveres ak-
ció tehát be van fejezve, még pedig az angolok-
ra nézve dicsőségesebben, mint Európa-szerte hit-
ték. Hátra van a diplomacia újabb nehéz mun-
kája: az egyiptomi viszonyok végleges rendezése.

— **Tisza Kálmán** kormányelnök az ostendi ten-
geri fürdőben teljesen fölüdült s ujjal erővel meg-
a parlamenti küzdelmek elé. — **A hivatalos je-
lentések** szerint, a kukorica jó közép termést
ígér, a szőlő szintén középest, de sok helyen ro-
thad, úgyszintén rothad a burgonya, a mi főké-
p a felvidékre nagy csapás. — **Gr. Kálnoky külügy-
miniszter** az osztrák magyar kabinet nevében,
szintén szerencsét kívánt az angol kormánynak
az egyiptomi győzelemhez. — **Gyulafehérvárra**
a múlt vasárnap iktatták be Lönhardt Ferenc
püspököt. Erdély minden irányából számos egy-
házi és világi vendég érkezett s az ünnepélyen a
katonaság is sok előkelő tagja által vala képvis-
elve. Kétszáz terítékű lakoma volt, melyen a pá-
pát, a királyt s az új püspököt éltették. — **Az
országos nőiparegylet** nőipariskolája iránt a fő-
város minden rétegében oly érdeklődés mutatko-
zik, hogy a jelentkezések nagy mérve miatt két
első osztályt kellett az idén szervezni. — **Kolozs-
várra** pártkülönbség nélküli nagy érkezetlet volt,
mely élénk kifejezést adott az adóbehajtás körü-
li sérelmeknek. — **A magyar kiállítók** Triesztben
kiváló elismerésben részesülnek. Aranyérmek
nyertek a magyar mezőgazdasági osztályban: bu-
za, dohány és tengeri. — **Az irrendista** merény-
letről újabb, de többnyire feltevéseken alapuló és
ellentmondó részleteket jelentenek a táviratok. —
Felsült szász jajszó. A Gusztáv Adolf-egyletnek
e napokban Lipcsében tartott jubiláris gyűlésén
Steinacker Ödön, külömben a magyar képviselő-
ház tagja, szintén jelen volt. A szöszékre lépett,
terjedelmesen előadta, hogy a magyarok mily erő-
szakosan terjesztik a magyarosodást, kivált a szlá-
vok közt; kéri tehát, hogy az egyet főké-
p szláv protestánsokat segítse. A jelen volt magyarok
az ügyrend értelmében nem szólhattak, de az el-
nök elég higgadt volt, hogy Steinacker ur siral-
maira azt felelé: „A Gusztáv Adolf-egyletnek nem
feladata, hogy nemzetiségű kérdésekkel foglalkoz-
zék.” Ezzel vége lett az épületes manevrnek.

HIVATALOS RÉSZ

Sz. 31.569.—1882.

Hirdetmény.

A folyó 1882. évben megtartandó „erdőőri szak-
vizsgák” ügyében.

Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október
hó 9 ik és következő napjain Budapesten, Po-
zsonyban, Besztercebányán, Kassán, Ungvárt,
Máramaros-Szigeten, Kolozsvárra, Temesvárra,
Szombathelyen és Kaposvárra a vármegye házá-
nál délelőtti 9 órakor fognak megkezdetni és folyta-
tótlag megtartatni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen szak-
vizsgálatot letenni szándékoznak, hogy hiteles
bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat a
vizsgák székhelyeire nézve illetékes királyi erdő-
felügyelőkhöz nyújtsák be.

Budapest, 1882. auguszt 3-án.

A földm., ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottság mint
II-od foku erdőbíróóság.

Sz. 3681.—1882.

Valamennyi szolgabírónak, a 3 város rendőrkapitányának és a 4 járási főerdésznek!

Seide Miksa járási főerdész azon kérdésére,
hogy előfordulhatnak oly esetek, miszerint erdei
kihágások tárgyalásánál a kihágással vádolt fél
ártatlansága kiderül, s hogy a följelentő közeg,
vagy bosszúból, vagy pedig az eljáró hatóság félre-
vezetése céljából tette a hamis följelentést, hogy
ily esetekben ki volna a kártérítési és eljárási
költségekre elmarasztalendő, II-od foku erdőbí-
róóságunk kijelenti: miszerint, ha a följelentő ko-
noksága a tárgyalás folyama alatt minden két-
séget kizárólag kiderül, ez esetben a hamis föl-
jelentő volna a tárgyaló hatóság által saját meg-
győződése szerint, a fölmerült költségek hordo-
zására elmarasztalendő, míg más esetekben, t. i.
ha a följelentő közeg a tettesek ellen kellőleg
bizonyítani nem tudna, az eljárási költségek hor-
dozására egyáltalában el nem marasztalható, mert
mint annak a folyó évi 3682. sz. a. kiadott vála-
szunkban is kifejezést adtunk, a járási főerdőszők
az erdőtervény 17. §. fogalma alá eső erdőbirtó-
kosoknak szolgálatában állván, azok részéről évi
fizetéssel és úti átalánnyal ellátva lévén, azok-
nak mint principálisoknak erdőbeli jogait meg-
védeni, az esetleges tárgyalásoknál képviselni kö-
telességökben áll a nélkül, hogy azokkal szembe
valamely díjt fölszámítani jogukban állana.

Miről a cím tudás, előforduló esetekben
ahhoz való alkalmazkodás céljából értesítetik.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizott-
sága — erdőbíróóságának, Deesen 1882. évi szept-
ember hó 6-án tartott üléséből.

Báró Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

H I R D E T E S E K.

Szamosvölgyi vasút.

HIRDETMÉNY.

1882. évi október 15-től kezdve vonataink következőképen fognak közlekedni:

Deés felé

Kolozsvár felé

Kilómeter	Állomások	Mindennap	Csütörtökön
		214. számú vegyes vonat	216. számú helyi vonat*)
		reggel	délután
	Kolozsvár m. á. v. indul:	7 óra 50 perc	2 óra 42 perc
12.36	Apahida m. á. v. "	8 " 24 "	3 " 13 "
1.10	" szamosvölgyi v. "	8 " 35 "	3 " 20 "
15.34	Választ-Bonchida "	9 " 25 "	4 " 4 "
6.50	Nagy-iklód "	9 " 48 "	4 " 24 "
9.94	Szamosujvár "	10 " 25 "	4 " 56 "
13.91	Deés érkezik:	11 " 9 "	5 " 34 "
Csatlakozik		A Budapest felől 7 ó. 8 perc. reggel Kolozs- várra érkező gyorsvonathoz. A Predeal fel- ől 5 óra 59 percek reggel Kolozsvárra ér- kező személyvo- nathoz	

Kilómeter	Állomások	Mindennap	Csütörtökön
		213. számú vegyes vonat	217. számú helyi vonat*)
		délután	reggel
	Deés indul:	2 óra 7 perc	6 óra 15 perc
13.91	Szamos-Ujvár "	2 " 57 "	7 " — "
9.94	Nagy-Iklód "	3 " 36 "	7 " 31 "
6.50	Választ-Bonchida "	4 " 2 "	7 " 50 "
15.34	Apahida Sz.-Vasut "	4 " 57 "	8 " 43 "
1.10	" m. áll. "	5 " 8 "	8 " 49 "
12.36	Kolozsvár m. á. v. é.	5 " 39 "	9 " 20 "
Csatlakozik		A Budapest felé 10 óra 17 percek este Kolozsvárról in- duló gyorsvo- nathoz. A Pre- deal felé 9 23 percek este Kolozsvárról induló személy- vonathoz	

Ezen vonatokkal utasok mind a négy kocsiosztályban szállítanak.

A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

*) A csütörtökön Kolozsvár felé közlekedő 217. sz. helyi vonathoz a szamos-völgyi vasút állomásain menettérti jegyek adatnak ki, melyek a szamos-völgyi vonalra nézve 25%-nyi díjmérsékléssel bírnak, és kizárólag csak az ugyanazon nap visszatérő 216. sz. helyi vonatra érvényesek; tehát a térti-jegyek érvényessége semmi szín alatt meg nem hoszabítható, vagy annak ára az üzletszabályzat 21. §-a alatt említett eseten kívül visszatérítve nem lesz.

Deesen, 1882. szeptember havában.

A szamosvölgyi vasút igazgatósága.

FRISS VIRSTLI!!!

Borsosuteában, Boesán-
czy János úr házában levő sza-
tócüzletemben, mindennap

== kolozsvári friss virstli, ==
szafaládé és disznófősját
kapható.

Mischinger Ferenc.

Sz. 6419.—1882.

Pályázati hirdetmény.

A négerfalvi körjegyzői állomás felfüg-
gesztés folytán ideiglenesen üresedésbe jöven
felhívatnak ezen állomásra pályázni kívánók,
szabályszerűen felszerelt folyamodványaikát
folyó évi október hó 2-ig alólirt szolgabíró-
sághoz beadni.

A fentirt körjegyzői állomásnak ideigle-
nes betöltésére választási határnapul folyó
évi október hó 4-ikén d. e. 9 óráját tűzöm
ki Négerfalva községében.

A deési járás szbirótól

Deés, 1882. szeptember 21.

Hatfaludi József,

1—2 szbiró.

Sz. 5247.—1882.

Hirdetmény!

Alólirt szolgabíró részéről ezennel köz-
hírré tétetik, hogy Szolnok-Dobokamegye
tktetes közigazgatási bizottságának idei 2217.
sz- a. kelt intézkedése és az érdekelt köz-
ségektől bevett szabályszerű kötelező nyilat-
kozatok alapján a Csómény, Kabalapataka,
és Falkusa községekben felállítandó községi
közös népiskoláknak egymástól elkülönített
alapvagyonaikat képező erdőrészek nyilvános
árverezésen a legtöbbet ígérőnek örök áron
elfognak adatni és az árverezés Csóményben
f. évi szeptember 27-én, Kabalapatakán
szeptember hó 28-ik és Falkusán szeptember
hó 29-ik napján, mindenkor d. e. 10 órákor
és mindenütt a helyszínén fog megtartatni.

A csóményi erdőre, mely 6 hold 800 □
öl területen szálos ősi bükk és tölgyfából
áll, 278 frt, a kabalapataki erdőre, mely
13 hold 20 □ öl területen, szintén szálas
ősi bükk és tölgyfából áll, 510 frt és a
falkusai erdőre, mely 7 hold 344 □ öl te-
rületen, 7 évesnél nem idősebb galyfából
áll, 21 frt 50 kr. kikiáltási ár van megál-
lapítva, mely összegnek 10%-léka árverezni
szándékozók által bánatpénzűl előre letendő
lesz.

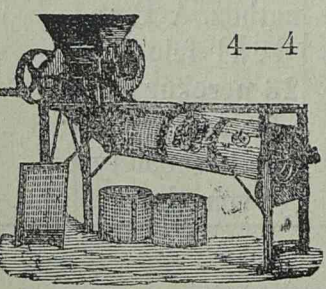
Miről árverezni szándékozók oly hozzá-
adással értesíttetnek, hogy mindenik erdőre
nézve az árverési feltételeket ezen szolgabi-
rói irodában a hivatalos órák alatt bármikor
is megtekinthetik.

A járási szolgabírótól

Nagy-Ilondán, 1882. szept. hó 4-én.

Berzencei Miklós,

2—2 szbiró.

Legjobban	osztályozásra	al kalmas !
Eredeti	MAYER	trieur
25,000 gép használat- ban		4—4 A gyári jel- vény ki- vántassék
Grossmann J.		
váci körút 76. BUDAPEST. váci körút 76.		

3252.—1882. Szám.

Hirdetmény.

Deés város közönségének alábbirt haszonbéri tárgyai f. év október havában nyilvános árverezésen kiadatni fognak és pedig:

1-ör. A vadászati jog 8-án d. e. 9 órákor, felkiáltási ár .	61 frt 11 kr.
2-or. A halászati jog 8-án d. u. 3 órákor, felkiáltási ár .	52 frt — kr.
3-or. A kenderáztatásért vámszedési jog 9-én d. e. 9 óra- kor, felkiáltási ár	10 frt 50 kr.
4-er. Utcái világítás árcsökkenése 9-én d. u. 3 órákor, egy drb lámpa világításáért egy évre felkiáltási ár .	12 frt 15 kr.
5-ör. Szamospart használati vámszedés joga 10-én d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	51 frt — kr.
6-or. Barom-vásárczédula 10-én d. u. 3 órákor, felkiáltási ár	1005 frt — kr.
7-er. A serház bére és sérarulási jog 16-án d. e. 9 óra- kor, felkiáltási ár	1465 frt 06 kr.
8-or. Hidvám 17-én d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	6013 frt 24 kr.
9-er. Piaczi szemétvám 18-án d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	3251 frt 50 kr.
10-er. Sátordeszka vám 19-én d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	420 frt — kr.
11-er. Pálinka és szesz italok árulása és szeszbehozatali vám 23-án d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	14541 frt — kr.
12-er. Borárulási joga 25-én d. e. 9 órákor, felkiáltási ár	6000 frt — kr.

Az árverezni kívánók a felkiáltási ár 20%-ját előre bánatpénz képpen tar-
toznak letenni.

Szabályszerű, s a bánatpénzt tartalmazó zártlevelű ajánlatok (Offertek) az
ígéretek megkezdése előtt elfogadtatnak.

A feltételek a városházánál, a gazdasági tanácsos irodájában, hivatalos órák-
ban megtekinthetők.

Deés város tanácsától.

1882. szeptember hó 11-én.

Fenyő Lajos, s. k.

a polgármester helyett.

A főjegyző helyett:

Nagy Elek s. k.

2—2

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottsága.

Sz. 3758.—1882.

Hirdetmény!

Közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter ur idei 22984. sz. a. kelt
határozatával a Kolozsvár-bukovinai államut szakasznak a széplaki hegy kikerü-
lésével Szamosujvár városán át engedélyezett vezetéséhez a nevezett város hatá-
rán szükségelt és a város által immár felajánlott földterületekről készített kisajá-
títási terv és összeírás megállapítására az 1881. évi XLI. t. cikkben foglalt el-
járást elrendelte.

Minthogy a kisajátító vállalat a Szamosujvár város területéből igénybe
veendő földterületről a kisajátítási tervezetet és összeírást elkészítve hozzánk
beadta, közigazgatási bizottságunk a fentebb hivatkozott törvény 32. §-sa által
megszabott köteleességénél fogva azon törvény I. fejezete alapján az érdekelt
által netán emelendő igények megvizsgálására és azok fölött leendő határozat
hozatalára a 38 és következő §§-okban megszabott teendők elvégzésére:

Szarvadi Pál kir. tanácsos bizottsági elnök, báró Bornemisza Károly,
Gajzágó Ferenc és Placsintár Ödön személyéből alakított bizottságot kiküldvén,
tárgyalási határnapul helytt Szamosujvártt, a tanácsteremben folyó év szeptem-
ber hó 28-ikának délelőtt 10 óráját tűzi ki.

Erről az érdekelték — hivatkozva a fentebb idézett törvény 34. §-ára,
azon hozzáadással értesíttetnek, hogy ezen kisajátításra vonatkozó tervrajz és
összeírási munkálatok 15 napon keresztül Szamosujvár város tanácsházánál köz-
szemlére kitéve vannak, azok bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthetők,

hogy a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása fölött még
azon esetben is érdemileg határozni fog, ha az érdekelték közül a tárgyaláson
senki sem jelennek meg.

Szolnok-Dobokamegye közigazgatási bizottsága nevében:

Deésen, 1882. szeptember 4-én.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

3—3